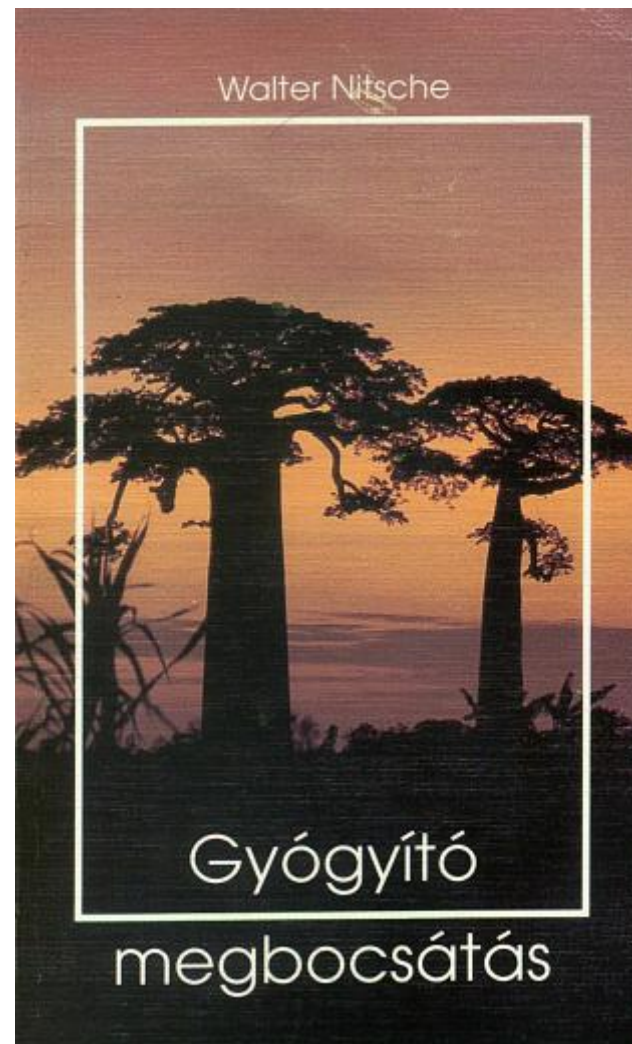

Társadalmunk semmitől sem szenved jobban, mint a tönkrement emberi kapcsolatoktól és az engesztelhetetlenségtől.

A meg nem vallott bűn, a soha el nem rendezett kapcsolatok súlyosan megterhelhetik az embert. Ez közismert tény. Ennek következtében pedig lelki, sőt testi betegségek léphetnek fel. De ha mindezt tudjuk, vajon ennek ellenére miért nem vagyunk képesek megbirkózni a bűn kérdésével? Miért nem vagyunk képesek megbocsátani egymásnak? Mert a megbocsátás többet jelent egy négy szemközti, meghitt beszélgetésnél. Az emberek ellen elkövetett bűn egyúttal az ember Teremtője, Isten ellen is irányul. Ez a dolog lényege. A megbocsátás több, mint egyszerű felejtés vagy gyáva beletörődés, Amire szükség van, az a gyógyító megbocsátás, ahogyan azt Isten érti.

ethos

Az eredeti tartalomjegyzék:

Eltérő tünetek - egyazon ok	10
A bocsánat személyes megtapasztalása	11
A tökéletes példa	14
A bibliai értelemben vett megbocsátás szükségessége	15
Kellemetlen élmények - biblikus reakció	18
A megbocsátás - egy akarati döntés	22
Hogyan bocsátok meg?	27
Isten bocsánata: meg nem érdemelt bocsánat	28
Isten bocsánata: előre érvényes bocsánat	31
Isten bocsánata nem zárja ki a nevelést	35
Megbocsátás a házasságban	40
Mire kell ügyelni a megbocsátásnál?	42
Megbocsátás és gyermeknevelés	44
Megbocsátás és kiengesztelődés	46
„Saját magamnak se tudok megbocsátani...”	48
Utószó	50

A bibliai idézeteket a Magyar Bibliatanács által 1992-ben kiadott bibliafordításból vettük.

A könyv eredeti címe: Heilende Vergebung ISBN 3-85666-552-8 552 sz. zsebkönyv

© 1991 by Schwengeler-Verlag, CH-9442 Berneck Magyar kiadás:

© 1994, Ethos Alapítvány, H-1119 Budapest, Mohai köz 4. Második kiadás: 1995

Minden jog fenntartva ISBN 963 04 4451 8

Felelős kiadó: Tomka Gábor Fordította: Horváth Ildikó

Lektorálta: Máté Zsuzsa, Dr. Gáspárdy Judit Fedélterv és összkivitelezés:

Cicero-Studio am Rosenberg, CH-9442 Berneck

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
Eltérő tünetek - egyazon ok	3
A bocsánat személyes megtapasztalása	3
„Miért engedjelek be a mennybe?”	4
A tökéletes példa.....	4
A bibliai értelemben vett megbocsátás szükségessége	4
Kellemetlen élmények – biblikus reakció.....	6
A megbocsátás – egy akarati döntés	7
A megbocsátás nem azonos a feledéssel	7
A megbocsátás független az érzelmektől	8
Hogyan bocsátok meg?.....	9
Isten bocsánata: meg nem érdemelt bocsánat	9
A bibliai értelemben vett megbocsátás nincs feltételekhez kötve.....	9
És a vétkes oldala?.....	10
Isten bocsánata: előre érvényes bocsánat.....	10
Miért kell megvallani a bűnt?.....	10
Isten bocsánata nem zárja ki a nevelést	11
A gyülekezet fegyelmező szerepe	12
A bűnös magatartást semmiképpen sem szabad támogatni	12
Megbocsátás a házasságban.....	13
Mire kell ügyelni a megbocsátásnál?.....	14
Megbocsátás és gyermeknevelés	14
Megbocsátás és kiengesztelődés	14
„Saját magamnak se tudok megbocsátani...”	15
Utószó.....	16

Siegfried R., egy keresztény gyülekezet vezető munkatársa: *„Nagyon nyomaszt az a légkör, amely a gyülekezetünkben eluralkodott. Vannak, akik kerülnek egymást, mert egyszerűen nem voltak képesek tisztázni egymással bizonyos dolgokat. Mások egyre inkább visszahúzódnak, mert úgy érzik, hogy a többiek minden egyes szavukat ízekre szedik, és kiforgatják...”*

Patricia L., kereskedelmi ügyintéző: *„Amióta új részlegvezetőnk van, depressziós vagyok. Állandóan azon mesterkedik, hogy neveltségessé tegyen, vagy hogy akadályokat gördítsen az utamba. Annak ellenére, hogy hívő vagyok, nem sikerült félretennem a haragomat...”*

Hanna és Paul, nyolc éve házaspár: *„Magunk sem értjük, miért van az, hogy mi minden kicsiség miatt veszekszünk. Ilyenkor többnyire gyűlölködő szavakat vágunk egymás fejéhez, aztán meg deprimált hallgatásba burkolózunk. Pedig ezt igazából egyikünk sem akarja. Ha megpróbáljuk tisztázni egymással a dolgainkat, akkor ezek a beszélgetések szinte kivétel nélkül kölcsönös vádaskodásba és kilátástalan vitába fulladnak. Hogyan tudnánk végre kitörni ebből az ördögi körből?”*

Eltérő tünetek – egyazon ok

Első megközelítésben azt gondolhatnánk, a bevezetőben említett konfliktusok más-más okra vezethetők vissza. A példák sorát azonban folytatni lehetne, s minden esetben ugyanarra a következtetésre kellene jutnunk, mégpedig, hogy hiányzik a valódi megbocsátás.

Mert ahol emberek kitérnek egymás útjából, ahol hűvös hallgatás uralkodik, ahol minden jelentéktelen dolog veszekedéssé fajul, ahol keserűség fojtogatja a torkokat, vagy ahol a harag és az elutasítás érzése bénítja meg a gondolkodást - ott szükség van arra, hogy alkalmazzák a Biblia tanítása szerinti megbocsátást, és ezáltal mélyreható gyógyulás következzen be.

Az a megbocsátás, amelyről a Biblia beszél, nem valamiféle „titkos tudomány”, még csak nem is pszichológiai mesterfogás vagy netán egyfajta különleges teológia „vallásos specialisták” számára. A bibliai értelemben vett megbocsátás nem szolgálhat önző célt, nem gyógy mód, amit azért alkalmazok, hogy jobb legyen a közérzetem. Az ilyenfajta indíték eleve lehetetlenné teszi az igazi, biblikus megbocsátást. Habár végső soron az illetőre magára is jótékony hatással van, ha igeszerű módon gyakorolja a megbocsátást, alapjában véve ez mégis az ember felelete Istennek arra a bocsánatára, amelyet a saját életében megtapasztalt.

A bocsánat személyes megtapasztalása

Ha a saját életemben még nem tapasztaltam meg, mit is ért a Biblia megbocsátás alatt, akkor másoknak sem fogok tudni ilyen módon megbocsátani.

Ahhoz pedig, hogy megtapasztalhassam, először el kell fogadnom az alábbi tényeket:

1. *Bűnös* vagyok, és szükségem van bocsánatra. *„Nincsen igaz ember egy sem, nincsen, aki értse, nincsen, aki keresse az Istent. Mind elhajlottak, valamennyien megromlottak, és nincsen, aki jót tegyen, nincs egyetlen egy sem”* (Róma 3,10-12). Isten szemében tehát a természeti ember cselekedetei - legyenek azok mégoly vallásosak és kegyesek - nem igazán jók. Alapjában véve a vallásos ember is csak a maga választotta úton jár, nem pedig Istenén. Ézsaiás próféta ezt a következőképpen fogalmazza meg: *„Mindnyájan tévelyegtünk, mint a juhok, mindenki a maga útját járta”* (Ézsaiás 53,6). Minden egyes embernek „vaj van a fején”. Aki őszinte saját magával szemben, az tudja, hogy életében jelen van a bűn: Ezért szükségünk van bűnbocsánatra.

2. A bűneinkhez nem akkor viszonyulunk helyesen, ha megpróbáljuk igazolni magunkat, hanem ha bocsánatot kérünk. *„Mert nincs különbség: mindenki vétkezett, és híjával van az Isten dicsőségének. Ezért Isten ingyen igazítja meg őket kegyelméből, miután megváltotta őket a Krisztus Jézus által”* (Róma 3,22b-24).

3. Csak Isten bocsáthatja meg a bűnt. *„Ki bocsáthat meg bűnöket az egy Istenen kívül?”* (Márk 2,7b). Amikor vétkezünk mások ellen, akkor egyúttal vétkezünk Isten ellen is, aki őket teremtette. Ha mi magunk tűzünk ki magunk elé célokat, és a saját utunkat járjuk, akkor közvetlenül vétkezünk Teremtőnk és jog szerinti Urunk, azaz Isten ellen. Még ha az emberek meg is bocsátják nekünk, amit elkövettünk - valójában az élő Isten bocsánatára van szükségünk.

4. Egyedül Jézus Krisztus által lehetséges a megváltás és bűneink bocsánata. Ameddig valaki azt gondolja, hogy más módon is el lehet nyerni a bocsánatot, addig nem tapasztalhatja meg, mit jelent bibliai értelemben az igazi megbocsátás. Abban ugyanis csakis annak a ténynek az alapján részesülhetünk, hogy Isten Jézus Krisztusban emberré lett, a golgotai kereszten elhordozta azt a büntetést, amit mi érdemeltünk volna, és meghalt a bűneinkért (vö. 2 Korinthus 5,21). Ennek a cselekedetnek az alapján bocsáthat meg nekünk Isten, ha ezt az ajándékot bizalommal elfogadjuk, és személyesen a magunk számára igénybe vesszük. *„Mivel tehát megigazultunk hit által, békességünk van Istennel a mi Urunk Jézus Krisztus által”* (Róma 5,1). *„... a mi betegségeinket viselte, a mi fájdalmainkat hordozta..., mindenki a maga útját járta. De az ÚR őt sújtotta mindnyájunk bűnéért”* (Ézsaiás 53,4+6b). Tehát arról van szó, hogy merjünk bizalommal ráállni erre a tényre. Ehhez kapcsolódóan szeretnék az alábbiakban idézni egy szakaszt *Hiányzó üdvbizonyosság?* (Fehlende Heilssicherheit?, Schwengel-Verlag, Berneck 1988) című könyvemből.

„Miért engedjelek be a mennybe?”

Tételezzük fel, kedves Olvasó, hogy karamboloztál, és most ott állsz Isten előtt, aki felteszi Neked a kérdést: „Miért engedjelek be a mennybe?” Mit válaszolnál erre? A válaszodból nyilván kiderülne, valójában mibe vetted a bizalmadat. Talán ezt mondanád: „Mert mindig igyekeztem jó keresztény lenni.” (Akkor Isten nagyon világosan rámutatna kereszténységed kudarcára.) Vagy talán erre hivatkoznál: „Mert hiszek mennyei Atyám jóságában.” (Akkor Isten értésedre adná, hogy Ő igazságos és szent, s így nem nézheti el a bűnt.) Akárhogy is legyen, aki megértette, hogy halált érdemelt, és egyedül Jézus érdeméért nyert kegyelmet, az így válaszolna: „Nem hozhatok semmit, amiért be kellene engedned a mennybe.

De tekintsi Fiadnak, Jézus Krisztusnak az áldozatára, amely mögé rejtőzöm, amelyben bízom - az Ő váltságáhalála elegendő kell legyen ahhoz, hogy megnyíljon előttem a menny kapuja.” Ez az ember tehát már semmi másban nem bízna, csak abban, amit Jézus Krisztus elvégzett érte.

Aki hit által elfogadta Isten bocsánatát, bizalommal ráállt Isten ígéreteire, s ezáltal megtapasztalta, hogy valamennyi bűnére bocsánatot kapott, az hálából arra fog törekedni, hogy ezt a bocsánatot továbbadja másoknak. Ha tehát éltünk azzal a bocsánattal, amelyet Isten felkínál, akkor ezzel együtt arra is megbízatást kaptunk, hogy ezt a megbocsátást életformánkká tegyük, s így kiábrázolódhasson rajtunk Isten lényé.

A tökéletes példa

Ha élvezni szeretnénk a valódi, bibliai értelemben vett megbocsátás gyógyító gyümölcseit, és meg akarjuk tapasztalni, milyen felszabadító, bátorító hatással van ez az isteni elv életünkre nézve, akkor gondosan meg kell vizsgálnunk, mi minden tartozik bele a biblikus megbocsátás fogalmába.

A Biblia erre nézve konkrét útmutatással szolgál: *„Legyetek egymáshoz jóságosak, irgalmasak, bocsássatok meg egymásnak, ahogyan Isten is megbocsátott nektek a Krisztusban”* (Efézus 4,32). Ha megértettük, hogyan bocsátott meg nekünk Isten Krisztusban, akkor ezáltal mi magunk is megtanulhatjuk alkalmazni a biblikus megbocsátást. Az a mód tehát, ahogyan Isten Jézus Krisztusban megbocsátott, tökéletes példa a hívő számára arra nézve, milyen a hatékony megbocsátás.

De vajon hogyan sajátíthatjuk el a megbocsátásra való készséget? A továbbiakban azokról az isteni alapelvekről lesz szó, amelyeket Isten Igéjében megtalálhatunk.

„Viseljétek el egymást, és bocsássatok meg egymásnak, ha valakinek panasza volna valaki ellen: ahogyan az Úr is megbocsátott nektek, úgy tegyetek ti is” (Kolossé 3,13).

A bibliai értelemben vett megbocsátás szükségessége

Jó néhány évvel ezelőtt egy barátommal világjáró körutat akartunk tenni. Elterveztük az utazást, vásároltunk egy használt kocsit, megraktuk a szükséges holmival, s végül egy várva várt verőfényes reggelen útnak indultunk. Eleinte minden simán ment: az autó remekül működött, jók voltak az utak, a térkép alapján kitűnően tudtunk tájékozódni, és autóvezetői képességünkben sem volt hiány. Kétezer kilométer megtétele után azonban a kocsi hirtelen nagyot rántott, és leállt. Hiába volt minden próbálkozás, nem indult be a motor. Kínos helyzet. Ott álltunk egy kis spanyol porfészek határában, és egy tapodtat sem tudtunk továbbmenni. Ráadásul szombat késő délután volt, így két napba telt, mire a kocsit elvontatták egy szervizbe. További három napig tartott, míg végre folytathattuk utunkat.

Hogy mi volt a baj? Csak egy apróság: elfelejtettünk olajat utántölteni. Ennek következtében pedig a dugattyúk megszorultak a hengerben. Mit használ a legpompásabb autó, a legalkalmasabb vezető, a legpontosabb térkép, ha nincs olaj a gépezetben?

Isten gyermekeiként mindennel el lehetünk látva. Még ha a Biblia is életünk vezére, és a Szentlélek az az erőforrás, amelyből merítünk, még ha ezen felül egy bibliai alapokon álló gyülekezet tagjai vagyunk is, ahol egészséges tanításban részesülünk - kudarcot vallunk és elakadunk, ha valami döntő jelentőségű dolog hiányzik. Hogy mi ez? *A megbocsátás*, ahogyan azt a Biblia érti. A megbocsátás az az olaj, amely működésben tartja a gépezetet, amely gondoskodik arról, hogy a gyülekezet, a család tagjai között biztosítva legyen a harmónia, meglegyen mindenben a kölcsönösség, szerencsésen kiegészítsék egymást az eltérő hajlamok és temperamentumok, a különböző lelki adományok és szolgálatok. Megbocsátás nélkül semmi nem működik.

„És amikor megálltok imádkozni, bocsássátok meg, ha valaki ellen valami panasztok van...” (Márk 11,25).

Isten Igéje számtalan helyen felszólít bennünket arra, hogy bocsássunk meg egymásnak. Aki megtapasztalta Isten bocsánatát, az köteles ugyanígy megbocsátani embertársainak. Ha ezt nem teszi meg, akkor életében eluralkodik a harag és a keserűség, ami idővel tönkreteszi őt.

„Ügyeljete arra - figyelmeztet a Zsidókhöz írt levél -, hogy senki se hajoljon el Isten kegyelmétől, hogy a keserűségnek a gyökere felnövekedve kárt ne okozzon, és sokakat meg ne fertőzzön” (Zsidók 12,15).

Az engesztelhetetlenség mindig megterheli az emberi kapcsolatokat, és zavaróan hat rájuk. Ha valakiből hiányzik az a készség, hogy másoknak megbocsásson, akkor ezzel egyértelműen ellenszegül Isten parancsának. Az az ember, aki nem gyakorolja a megbocsátást, bírává teszi magát mások fölött, és olyasmire formál jogot magának, ami őt nem illeti meg, nevezetesen a bosszúálláshoz.

Bosszúállás alatt nem kell mindjárt vérbosszúra vagy valamiféle harcias cselekményre gondolnunk, hiszen a bosszúnak, a megtorlásnak vannak sokkal finomabb, rejtettebb formái is, amint azt az alábbi történet szemlélteti.

Eszter megbántotta Mónikát. A sértődött Mónika továbbmondta a dolgot Hannának - természetesen a saját változatában -, s azzal, hogy Esztert rossz fényben tüntette fel a másik előtt, már vissza is fizetett neki a bántásért.

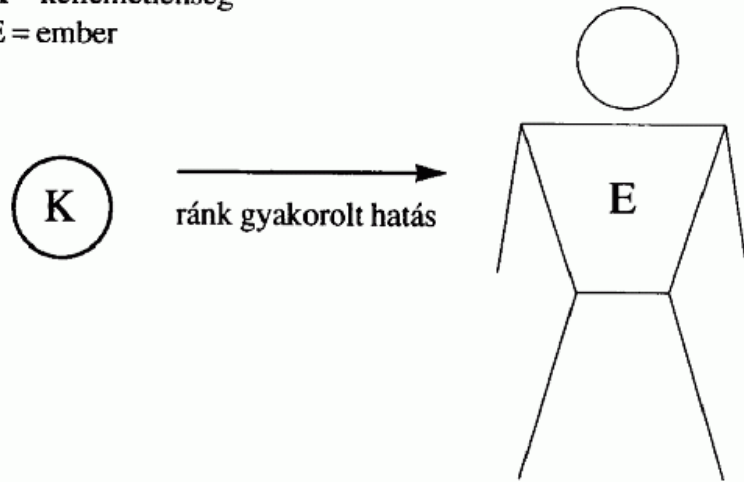
A Szentírás elítél mindenfajta rágalalmazást, mások hírbehozását, mert alapjában véve ilyenkor mindig egyfajta bosszúállásról, megtorlásról van szó.

Egy asszony boldog-boldogtalannak „őszintén” elmondta, mit bocsátott meg a férjének. Eközben azzal az ürüggyel, hogy „és én *ezt* megbocsátottam neki”, minduntalan férje vétkéről beszélt. Valójában tehát ez az asszony nem bocsátott meg igazán. Azzal ugyanis, hogy mindenkinek erről a bűnről beszélt, titkon elégtételt szerzett magának mindazért a bántásért és fájdalomért, amit férje okozott neki.

Kellemetlen élmények – biblikus reakció

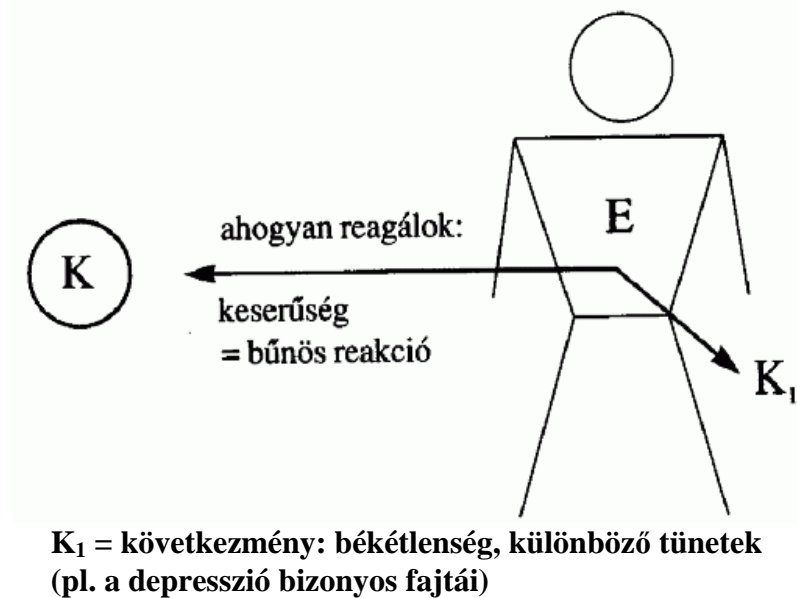
Mindnyájunkat érnek életünk során kellemetlenségek, megsértések, megbántanak; mindannyian szenvedünk attól, ha félreértenek, elutasítanak, vagy ha egy másik ember bűnös módon viszonyul hozzánk. Hogy szemléletesebbé tegyük ezt a problémakört, használjuk most mindegyre a „kellemetlenségek” gyűjtőfogalmat. Minden egyes kellemetlenség hatással van ránk. Sematikusan ezt a következőképpen ábrázolhatjuk:

K = kellemetlenség
E = ember

Például: értesülök arról, hogy az apósom valami rosszat mondott rólam, ami ráadásul nem is igaz. Ez a kellemetlen élmény dühöt vált ki belőlem.

A döntő most az, hogyan reagálok erre. Bosszúvágyammal bűnös módon tovább táplálhatom a haragomat, teljesen átadhatom magam ennek az érzésnek, és mindenáron elégtétel szerzésére törekedhetek. Ha azonban fenntartjuk magunknak a bosszú jogát - amely valójában meg sem illet bennünket -, ez Isten szemében egész egyszerűen *bűn*. Sematikusan ez az alábbi módon ábrázolható:

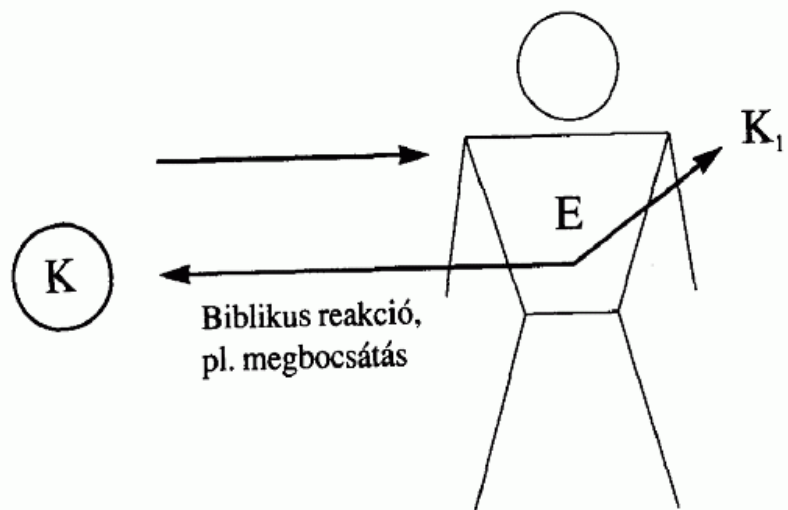
Ha helytelenül, illetve nem biblikus módon reagálok, akkor vétkezem, és magam is bűnössé válok. Ez a bűn, amelyet haragommal és keserűséggel magamra vettem, a továbbiakban még inkább meg fog terhelni. A bűn mindig negatív következményekkel jár egy ember életében, függetlenül ennek konkrét, gyakorlati kihatásaitól. A következmények között szerepelhetnek a depresszió egyes fajtái is.

Szemléltetésül következzen itt egy hívő asszony története, akit egy gyönyörű őszi napon, amikor a fák roskadoztak az érett gyümölcstől, és szüretelni kellett volna, a fiai magára hagyták, és feléje se néztek. Attól a gondolattól, hogy a fákon pompázó körte és szilva hamarosan meg fog rohadni, mivel nincs, aki leszedje, egyre nagyobb haragra gerjedt fiai iránt. Sajnáltni kezdte magát („Ugyan mivel érdemeltem én ezt ki?”), és hamarosan olyan depressziós lett, hogy kórházba kellett szállítani. Aztán egy lelkipáterrel való beszélgetés során figyelme ráirányult a 23. zsoltárra: „Az ÚR az én pásztorom, nem szűkölködöm...” Ráállt erre az ígére, újból bízni kezdett Istenben, aki őt vezeti és gondoskodik róla, és megbocsátott hűtlen fiainak. Néhány napra rá az asszony megszabadult súlyos depressziójától, mivel korábbi bűnös reakcióit (keserűség, neheztelés) felváltotta az *igeszzerű reakció* (megbocsátás és bizalom), ennek pedig konkrét kihatásai voltak.

A fákon sem rothadt el a gyümölcs, mert az asszony odaajándékozta azt két falubeli szegény családnak, akik nagy örömmel és hálásan szüretelték le. Így kapcsolat alakulhatott ki közöttük, amely a mai napig is sok-sok áldást jelent valamennyiük számára.

A helytelen reakciók, úgymint harag, keserűség vagy gyűlölet esetén tehát a megoldást az jelenti, ha helyesen, biblikus módon viszonyulok a másikkal, vagyis megbocsátok neki.

Ugyanakkor itt is figyelembe kell venni, hogy a megbocsátás nem lehet sem végső cél, sem pedig öncél, hanem csupán eszköz. Azzal ugyanis, hogy megbocsátok, hidat építek a másik felé. Ha a másik ember rálép erre a hídra, akkor lehetséges az igazi megbékélés, hiszen végső soron ezt a célt szolgálja a megbocsátás. Egyvalamit azonban le kell szögezni: még ha a másik nem is jön át a hídon (s így nem kerül sor megbékélésre), nekem akkor is kötelességem megépíteni azt a hidat.

K₁ = következmény: békesség

A megbocsátás – egy akarati döntés

„Boldog az az ember, akinek az Úr nem tulajdonít büntetést” (Róma 4,8).

„... a tenger mélyére dobja minden vétkeinket!” (Mikéás 7,19b).

Aki emberek ellen vétkezik, az egyúttal a „tulajdonos”, vagyis a teremtő Isten ellen is vétkezik. Aki áthágja Isten törvényeit, vagy nem engedelmeskedik parancsainak, az – mint törvénszegő – az Ő ítélete alatt áll, és megérdemli a büntetést. A Biblia leírja, hogyan hívhatja ki az ember maga ellen Isten szent haragját: például bálványimádással, engedetlenséggel, lázadással vagy azzal, hogy önzésből megsért másokat. Ha azután arról olvasunk, hogy Isten elhatározta: megbocsát az embernek, akkor felismerhetjük, hogy ez az Ő részéről nem valamiféle érzékenység, hanem egy olyan döntés, amit szabad akaratából hozott meg.

Ha valakinek Isten lelkületével akarunk megbocsátani, akkor ne várjunk arra, hogy sajnálat ébredjen bennünk az illető iránt, hanem akarati döntéssel bocsássunk meg.

A megbocsátás nem azonos a feledéssel

Ahogy az a fent idézett igeszakaszokból láthattuk, Isten bocsánata abból áll, hogy „nem tulajdonít” nekünk büntetést, és a vétkeinket a „tenger mélyére” veti.

Sehol nem olvasunk arról, hogy Istennek kihagyna az emlékezete, vagy hogy elfelejtene a büntetést, hiszen ez ellentmondana az Ő mindentudásának. De többé nem rója fel a büntetést! Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy tudatosan lemond a megtorlásról, a bosszúról, az elégtételről. Nem említi többé a bűnök, nem hozakodik elő velük, annak ellenére, hogy nem felejtette el azokat.

A Zsidók 8,12-ben ez áll: *„Mert irgalmas leszek gonoszágaikkal szemben, és bűneikről nem emlékezem meg többé.”*

Vannak emberek, akik alapjában véve szeretnék megbocsátani a másikkal, de elbátortalanodnak, amikor észreveszik, hogy túlon túl élesen él bennük a sértés vagy bántás emléke. Abba a hibába esnek, hogy úgy gondolják: csak akkor bocsátottak meg igazán, ha *el is felejtették* azt, ami történt. Ez a megbocsátás azonban nem Isten szerinti, biblikus megbocsátás, „ahogy Isten is megbocsátott nektek a Krisztusban”. A megbocsátás a mi esetünkben is azt jelenti, hogy tudatosan elhatározom: lemondok mindenfajta elégtételről, bosszúról és megtorlásról, és részemről a dolgot elintézettnak tekintem.

Ha azután mégis felrémlik bennem az emlék, s ennek nyomán megint haragot és keserűséget érzek, akkor szabad és kell is ragaszkodnom ahhoz a tényhez, hogy már megbocsátottam, hogy tudatosan lemondtam az

elégtételről és a megtorlásról – ezzel pedig a dolog el van intézve. Ha pedig eszembe jut, akkor jusson eszembe az is, hol és mikor bocsátottam meg azt.

Richard P Walters a következőket írja ezzel kapcsolatban: „Lehetetlen elfelejtenünk valamit, amit mindenáron el akarunk felejteni... Ha Isten megfedlekzene a bűneinkről, miután megbocsátotta azokat, mi pedig még emlékeznénk rájuk, akkor ez bizonyos értelemben bölcsebbé tenné bennünket magánál Istennél – ez pedig lehetetlen... A megbocsátott bűn elvesztette jelentőségét. Így bocsát meg Isten, és Ő azt szeretné, ha mi is így tudnánk megbocsátani... Nem azon mérhető le, megbocsátottunk-e valakinek vagy sem, hogy emlékszünk-e a minket ért igazságtalanságra, vagy hogy az emlék fájdalmat okoz-e nekünk vagy sem. Ezek az utóhatások teljesen normálisak... Bizonyos dolgokat sohasem felejtünk el. Azonban megtörténhet az a csoda, hogy többé már nem az lesz a fontos, emlékszünk-e rá vagy nem. Többé már nem tölt el bennünket teljesen az elszenvedett bántás miatti fájdalom és az a vágy, hogy bosszút álljunk érte.”

Ha egyszerűen csak elfelejtenénk a minket ért kellemetlenségeket, akkor ez különben is egyet jelentene azzal, mintha azok meg se történtek volna. A felejtés hibátlanságot, tökéletességet és abszolút tisztaságot tételez fel. A megbocsátás viszont tekintetbe veszi a bűn valóságát, kudarcainkat és azt, hogy vétkezünk egymás ellen. A megbocsátás tehát nem látszatvalóságon alapszik, hanem magán a valóságon. A megbocsátás sokkal inkább előrevisz egy kapcsolatot, mint a pusztá feledés.

Ha emlékezünk azokra a bántásokra és sértésekre, amelyekre már kimondtuk a bocsánatot, akkor ez segítségünkre van abban, hogy jobban át tudjuk érezni mások helyzetét. A Máté 7,12-ben Jézus arról beszél, hogy mindazt, amit szeretnénk, hogy az emberek velünk cselekedjenek, mi magunk is tegyük meg. Fordítva azt is mondhatnánk: amit *nem* szeretnénk, hogy az emberek velünk cselekedjenek, azt mi magunk se tegyük másokkal.

A megbocsátás független az érzelmektől

„De mi van akkor, ha megint eltölt a keserűség? Vajon ez nem annak a jele, hogy mégsem bocsátottam meg igazán?” Ezt a kérdést gyakran felteszik, ha az Ige szerinti megbocsátásról van szó.

Manapság eluralkodott az a nézet, mely szerint az érzelmek mindig visszatükrözik a valóságot, azaz reális képet adnak róla. Ez a legnagyobb hazugságok egyike. Ha egy alkalmazott meglopja a céget, amelynél dolgozik, akkor ezzel bünt követ el, függetlenül attól, hogy közben esetleg „nagyon jól érzi” magát. A másik ember talán attól „érzi jól” magát, ha felvág és nagyzol, valójában mégis a hazugság és a képmutatás bűnében válik vétkessé.

„A te igéd igazság” , mondja a János 17,17. Nem az érzelmek adnak tehát felvilágosítást a valóságról (ők legfeljebb csak alátámaszthatják azt), hanem *Isten Igéje*.

Idézzük itt most fel azt a megbocsátást, amelyben Isten részesítheti az embert. Minden hívő számára ismerős a következő helyzet: az ember vétkezett, és emiatt büntudata van (ebben az esetben az érzés - helyesen - megerősíti a valóságot). A hívő azonban tudja, hogy ráhagyatkozhat Isten Igéjére, és az 1 János 1,9 szerint cselekedhet: „*Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszságtól.*” Mint hívő keresztény tehát megvallom bűnömöt Istennek, s ezzel igazat adok Neki, amiért elítéli ezt a bűnt. Ugyanakkor azonban meg is köszönhetem, hogy Jézus Krisztus már elhordozta az érte járó büntetést. Így tudatosan megragadhatom Isten ígétét, és hálát adhatok azért, mert tudhatom: Isten nem hazudik, s mivel Jézus Krisztus meghalt a bűnömért, én pedig megvallottam azt, ezért Isten ígérete alapján úgy tekinthetek és úgy is kell tekintennem a vétkemre, mint ami már meg van bocsátva.

Lehetséges azonban, hogy később újra büntudatot érez az ember. De éppen ilyenkor tudatosan ragaszkodhatom ahhoz a tényhez, hogy az érzelmek nem mindig tükrözik a valóságot. Függetlenül attól, érzek-e büntudatot vagy nem: mivel Isten megígérte, hogy megbocsát nekem és megtisztít, ezért ez valóságos tény, még akkor is, ha az érzelmeim most éppen egyfajta látszatvalósággal hitegetnek.

Az a hívő, aki hagyja, hogy még jelen lévő büntudata foglyul ejtse és becsapja, feltehetően újra meg fogja vallani bűnét Istennek. Talán még néhány bűnbánó könnyet is megpróbál magából kicsikarni, hogy Isten bocsánatát „valóban” elfogadhassa. Ezzel viszont tovább táplálja büntudatát (amely ebben az esetben *nem* támasztja alá azt a valóságot, hogy Isten már megbocsátott), s így az tovább erősödhet.

Ha viszont ragaszkodom Isten ígétéhez, (vö. 1 János 1,9), akkor az érzelmeimnek idővel kénytelen-kelletlen igazodniuk kell a valósághoz: a hamis büntudat lassan, de biztosan elmúlik, ha nem adok igazat neki, és ha nem táplálom tovább.

Hasonló a helyzet, amikor egy másik ember felé kimondtuk ugyan a bocsánatot, de mégis újra betölt minket a harag és a keserűség.

Ha tudatosan lemondtam az elégtételről és a megtorlásról, és véglegesen lezártam tekintem az ügyet, akkor tudhatom: megbocsátottam! Ha azután mégis haragot érzek, akkor annál inkább ragaszkodni fogok a valósághoz („Megbocsátottam!”), és tudatosítom magamban, hogy érzelmeim ez esetben nem a valóságos helyzetről adnak képet. Így az érzelmeimnek idővel alkalmazkodniuk kell ahhoz a döntésemhez, hogy megbocsátottam.

Ha viszont hagyom (azt követően, hogy megbocsátottam), hogy a haragom továbbra is becsapjon, mintha még nem bocsátottam volna meg, akkor ez a negatív érzés meg fog maradni. Így azután újra és újra kísérletet kell tennem arra - természetesen eredménytelenül -, hogy megbocsássak, mégpedig azzal a reménnyel, hogy az érzelmeim előbb-utóbb majd alátámasztják ennek a valóságát. Az érzelmeik azonban erre nem képesek. Isten arra teremtette az érzelmeiket, hogy szolgáljék legyenek az ember életében, nem pedig arra, hogy uralkodjanak rajtuk. Ezért az érzelmeimnek alá kell vetniük magukat az akaratomnak és a döntéseimnek. Meg kell hajolniuk Isten Igéje, a Biblia valósága előtt.

Hogyan bocsátok meg?

Ha valaki nyíltan és őszintén bocsánatot kér tőlünk, akkor egyértelműen juttassuk is előtte kifejezésre, hogy megbocsátottunk.

Amennyiben nem kerül sor bocsánatkérésre - akár azért, mert az illető nem látta be, hogy vétett ellenünk, akár más okból -, akkor az illető felé szívünkben mondjuk ki a bocsánatot. A hangosan kimondott bocsánat ilyenkor esetleg még provokálná is a másikat: „Nincs mit megbocsátanod, hiszen nekem van igazam...”

Nagyon fontos e tekintetben, hogy a hívő ember állhatatosan könyörögjön Istenhez, és bölcsességet kérjen Tőle (vö. Jakab 1,5) ahhoz a felismeréshez: nincs-e a szívében engesztelhetlenség.

Egy ilyen „nagyakarítás” során összeírhatjuk magunknak mindazokat a dolgokat és helyzeteket, amelyek keserűséget és haragot váltanak ki belőlünk, mint például: anyu igazságtalanul megbüntetett, apu nem törődik velem eleget, a tanárom bántóan és cinikusan beszélt velem stb.

Ezt követően a listánkon szereplő valamennyi esetre nézve egyenként és tudatosan kimondjuk a bocsánatot. Ha az emlékek később újra ránk törnének, és ismételten gondot okoznának nekünk, akkor szilárdan és rendíthetetlenül kell és szabad ragaszkodnunk ahhoz a tényhez, hogy mindezt a bocsánatunkkal már tudatosan elrendeztük, s ezért nem vagyunk hajlandóak semmiféle elégtételre.

Isten bocsánata: meg nem érdemelt bocsánat

„Ezért Isten ingyen igazítja meg őket kegyelméből, miután megváltotta őket a Krisztus Jézus által” (Róma 3,24).

„Hiszen kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez; nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék” (Efézus 2,8-9).

Egyikünk sem *érdemelte meg* a bocsánatot. Ha igazságosak akarunk lenni, akkor mindenkinek, aki vétkezett, saját magának kellene elhordoznia a büntetést is. Ha Isten az Ószövetségben elrendelte, hogy azt, aki házasságtörést követ el, meg kell kövezni, akkor a házasságtörő az igazságosság alapján megérdemli, hogy megkövezzék. És ha Isten az ember elé tárja, hogy mindenki, aki csak egyetlen bűnt is elkövetett, olyannyira vétkező tette és beszennyezte magát (vö. Jakab 2,10), hogy a szent Isten nem vállalhat vele közösséget, akkor az ezért járó büntetés, nevezetesen az Istentől való elszakítottóság (azaz a pokol) is jogos és igazságos.

Isten azonban új szövetséget köt: Jézus Krisztusban emberré lesz, felmegy a Golgota hegyére, magára veszi azt a büntetést, amelyet személy szerint Te, kedves Olvasó és személy szerint én is méltán megérdemelnénk, átéli helyettünk, hogy Isten teljesen elfordul tőle (Máté 27,46: „*Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?*”), és önként odaadja az életét a mi bűneinkért.

Ki érdemelte ezt meg közülünk? Senki! Ezért beszél Isten Igéje - amint azt fejezetünk elején olvashattuk nagyon határozottan arról, hogy a bocsánat és a megváltás egyes-egyedül csak *ajándék*. Az ajándékot nem lehet kiérdemelni, azt vagy elfogadjuk hálás szívvel, vagy el

utasítjuk. Ugyanígy Isten bocsánatát sem érdemelhetjük ki, az egyedül *kegyelemből*, vagyis meg nem érdemelt szeretetből van.

Mivel Isten a bocsánatot nem érdemeink szerint kínálja nekünk, ugyanígy nekünk is anélkül kell megbocsátanunk embertársainknak, hogy azok ezt *kiérdemelték* volna.

A bibliai értelemben vett megbocsátás nincs feltételekhez kötve

„Szívesen megbocsátanék”, magyarázta egyszer egy nős férfi, „ha a feleségem végre őszintén bocsánatot kérne tőlem.” Az, hogy ez a férj a maga részéről feltételhez köti a megbocsátást, nem igaz, mert így valójában azt szeretné, ha a felesége az őszinte bocsánatkéréssel *kiérdemelné* a bocsánatot.

„De megbocsáthatok-e, még ha a másik nem is hajlandó elismerni azt, hogy vétkezett?” Igen, minden bizonnyal! Aki arra vár, hogy a másik bűnvallást tegyen, hajlandó legyen kibékülni, vagy más úton-módon érdemlje ki a bocsánatot, az nem azt a meg nem érdemelt bocsánatot kínálja fel a másiknak, amellyel Isten fordul felénk.

Nekünk, hívő keresztényeknek Isten lelkületével kell megbocsátanunk. Ahogyan én kaptam Isten bocsánatát, úgy szabad és kell azt továbbadnom. Ez a gyakorlatban a következőt jelenti: elhatározom, hogy minden bántást, sértést, rágalmozást megbocsátok, függetlenül a másik reagálásától, attól, hogy mit ismer fel, vagy mit gondol.

Ha ezt teszem, akkor az Isten szerinti, *biblikus* megbocsátást gyakorolom - a *saját* felelősségem szempontjából pedig elsődlegesen ez a fontos.

Fennáll ugyanis az a nehézség, hogy az emberi kapcsolatok során adódó konfliktusoknál és bántásoknál rendszerint nem egyértelmű: ki a vétlen, és ki az, akinek bocsánatot kellene kérnie. A házasságunkban többször átéltem, hogy amikor egy-egy nézeteltérés, súrlódás után arra gondoltam: jó volna, ha a feleségem ezek után legalább bocsánatot kéme, ezzel egyidejűleg a feleségem is ugyanezt gondolta velem kapcsolatban. Mindketten másként értékeltük a helyzetet. Na és most? Ezek után kinek kellett volna bocsánatot kérnie? Ha az ember ragaszkodik ahhoz a (helytelen) elképzeléséhez, miszerint a másiknak először ki kell érdemelnie a bocsánatot, például azzal, hogy bocsánatot kér, vagy fogadkozik, hogy meg fog változni, akkor ez sokszor lehetetlenné teszi a megbocsátást. A másik fél ugyanis másként értékeli a helyzetet, s ezért többnyire egészen más színben látja magát. Nekünk azonban mindig anélkül kell megbocsátanunk, hogy a másik ezt kiérdemelte volna.

És a vétkes oldala?

Tételezzük fel, hogy valaki vétett ellenünk, megbántott vagy megsértett. Ilyenkor az legyen az első, hogy megbocsátunk neki. Ezzel a *mi* problémánk meg van oldva, és sem a neheztelés, sem a harag nem verhet gyökeret a szívünkben.

Isten is azzal pecsételte meg irántunk való szeretetét, hogy Jézus Krisztusban az egész emberiség bűnéért meghalt - függetlenül attól, hogy ezt ténylegesen felismeri és elfogadja-e valamennyi ember.

A másik, a vétkes fél problémája természetesen nem oldódik meg azáltal, hogy mi megbocsátunk neki. Csak ha ő is felismeri véttségét, tisztázza a helyzetet, és bocsánatot kér, akkor fogja átélni azt a bocsánatot, amit a szívünkben már kimondtunk felé. A megbékélés is csak ily módon lehetséges. Az a döntésünk azonban, hogy megbocsátunk, nem annak a függvénye, elfogadja-e a másik ezt a bocsánatot vagy sem.

Az „Isten bocsánata nem zárja ki a nevelést” című fejezetben bővebben is foglalkozunk majd a másik fél problémájával.

Isten bocsánata: előre érvényes bocsánat

„Isten azonban abban mutatta meg rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk” (Róma 5,8).

„Mert egyetlen áldozattal örökre tökéletessé tette a megszentelteket” (Zsidók 10,14).

A biblikus módon gyakorolt megbocsátás olyan megbocsátás, amely már előre érvényes. Jézus Krisztus ugyanis már akkor meghalt a bűneinkért, „amikor bűnösök voltunk”, sőt mi több, amikor mi még nem is éltünk ezen a földön - csaknem 2000 évvel ezelőtt!

Jézus Krisztus Isten és Teremtője az embernek, így Őt - velünk ellentétben - nem kötik az *idő* dimenziói (a múlt, jelen és jövő). Ezért már 2000 évvel ezelőtt betekintése volt a jövőnkbe, teljes valójában láthatta és felmérhette valamennyiünk életét - az enyémet és a Tiédet is, kedves Olvasó -, és meghalhatott minden olyan mulasztásunkért és bűnünkért, amely életünket valaha is terhelni fogja. Jézus Krisztus - közel 2000 évvel ezelőtt - már *előre* lerakta a hathatós megbocsátás alapjait, és minden bűnért eleget tett - teljesen függetlenül attól, hogy az egyes emberek életük során valaha is döntenek-e majd mellette.

Tehát bármikor megvallhatom bűnömet az Úrnak, Ő pedig megbocsáthatja azt, mert már meghalt és megfizetett érte. Csakis ennek a ténynek az alapján érthetjük meg Jézus váltságművének tökéletes voltát: Ő egész életünk valamennyi bűnéért eleget tett!

Amint azt a Zsidókhoz írt levél írja: „... egyetlen áldozattal örökre tökéletessé tette a megszentelteket.”

Miért kell megvallani a bűnt?

„Miért kell akkor megvallani a bűnt, ha Jézus Krisztus már mindenért megfizetett, és mindent magára vett?” kérdezheti valaki.

Nos, gondoljunk csak az anya-gyermek kapcsolatra. Mivel az anyuka szülte a kislányát, ezért az ő gyermeke, akit alapvetően elfogad. De mi történik akkor, ha a kislány hazudik az édesanyjának? Továbbra is az anya gyermeke marad, továbbra is alapvetően elfogadja őt az édesanyja, a kettejük kapcsolata azonban csorbát szenved. *Valami* elválasztja őket, anélkül hogy ez a gyermek helyzetén változtatna.

Ugyanígy ott áll *valami* Isten és aközött a hívő ember között, aki bűnt követett el. Ahhoz, hogy a közösség megint zavartalan lehessen, a kislány be fogja vallani édesanyjának a hazugságot, és bocsánatot fog kérni tőle. Ahogyan a hívő ember is meg fogja vallani Urának, hogy bűnt követett el, és bocsánatot fogja kérni - amit azután hálás szívvel és boldog bizonyossággal el is fogadhat, mivel Jézus tökéletes váltsága alapján Isten ezt ígéri.

A megbocsátás számunkra is azt kell jelentse, hogy már *előre* megbocsátunk. A gyakorlatban ez a következőképpen néz ki: elhatározom, hogy a házastársamnak, a gyermekeimnek, a szüleimnek, a lelki testvéreimnek stb. mindent megbocsátok, amit tudatosan vagy öntudatlanul valaha is el fogtak követni ellenem.

Kedves Olvasó, ez a fajta hozzáállás, amikor valaki alapvetően és előre bocsánatot ad; döntően befolyásolja mindenfajta emberi kapcsolat légkörét. A lelki testvéreimnek tudniuk kell, hogy *alapvetően* megbocsátottam nekik - azokat a bántásokat is, amelyeket a jövőben okoznak majd nekem. Ha ők bizonyosak lehetnek abban, hogy én kész vagyok megbocsátani, akkor nem kell minduntalan attól rettegniük, nehogy egy rossz szót szólnak, amivel neheztelést és haragot válthatnak ki belőlem. Nem, ez ami az én reakciómat illeti - nem választhat el bennünket egymástól, mert én elhatároztam, hogy *előre* megbocsátok.

Ugyanígy engem is felszabadít az, ha tudhatom: a lelki testvéreim és a feleségem is a bibliai megbocsátás lelkületével viszonyulnak hozzám. Csakis ilyen körülmények között leszek bizonyos abban, hogy szeretnek és elfogadnak - a hiányosságaim, hibáim és személyes kudarcaim ellenére, amelyek miatt, akaratlanul is, gyakran vétkezem mások ellen.

Élénken emlékszem még egy epizódra a házasságunkból, amikor különösen is világos lett számomra, mennyire fontos *megelőlegezni* a bocsánatot. Valamin bosszankodtam, és elmulasztottam alkalmazni az igeszerű megbocsátást. Ráförmedtem a feleségemre, s mivel éppen egy előadásra kellett utaznom, és szorított az idő, még inkább felhergelttem magam, bevágtam a lakásajtót, beültem az autóba, és beletapostam a gázba,

hogy csak úgy csikorogtak a kerekek... A volán mögött ülve azután hirtelen eszembe villant: Te örült! Ma este egy bibliai előadást akarsz tartani, és akkor így köszönsz el a feleségedtől!

Nem volt a közelben telefonfülke, hogy még gyorsan felhívhassam őt, az időm is nagyon kevés volt... Abban a pillanatban tudatosult bennem, hogy a feleségem már megbocsátott nekem, habár még nem is beszélhettem meg vele a dolgot.

Természetesen azonnal megvallottam Istennek helytelen viselkedésemet, és a bocsánatát kértem. Amikor pedig hazaérkeztem, bocsánatot kértem a feleségemtől is. Ő pedig így válaszolt: „Jó, jó, de ugye tudod!” „Igen, tudtam, hogy már megbocsátottál nekem”, erősíthettem meg, „és ez a bizonyosság nagy segítségemre volt ma.”

Ha ezzel a lelkülettel élünk, amely *megelőlegezi* a másiknak a bocsánatot, akkor – a házasságunkban vagy a gyülekezetünkben – eleve lehetetlen lesz, hogy harag, keserűség vagy gyűlölet verjen gyökeret a szívünkben, még ha nem is tudjuk, hogyan fog a másik viselkedni. Mindenkor ki kell és ki szabad mondanom a bocsánatot, és le kell és szabad mondanom az elégtételről és a megtorlásról. Ezzel *az én* problémám meg van oldva.

Isten bocsánata nem zárja ki a nevelést

„*És ne vegyetek részt a sötétség haszontalan cselekedeteiben, hanem inkább leplezzétek le ezeket*” (Efézus 5,11)

„*Ha vétkezik atyádfia, menj el hozzá, intsd meg négyszemközt: ha hallgat rád, megnyerted atyádfiát. Ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egy vagy két embert, hogy két vagy három tanú szava erősítsen meg minden vallomást. Ha nem hallgat rájuk, mondd meg a gyülekezetnek. Ha pedig a gyülekezetre sem hallgat, tekintsd olyannak, mint a pogányt vagy a vámszedőt*” (Máté 18,15-17).

Amint azt már láttuk, elsősorban a mi felelősségünk és feladatunk, hogy a minket ért bántásra, sértésre és más kellemetlenségre biblikus módon reagáljunk, vagyis hogy előre kimondjuk a bocsánatot, és tudatos elhatározással lemondjunk mindenfajta elégtételről és viszonzásról.

Itt azonban figyelembe kell venni egy további fontos mozzanatot:

Ha egyfelől tudatosan le is mondunk az elégtételről vagy a viszonzásról, soha ne engedjük azt meg, hogy ez a magatartásunk bátorítsa a másikat a bűn útján való járásban.

Amikor Isten naponként megbocsátja hibáinkat és az általunk elkövetett igazságtalanságokat, akkor egyúttal segíteni akar nekünk abban, hogy elhagyjuk a bűnt. *A megbocsátás tehát sohasem „menlevél” , amely feljogosít arra, hogy szabadon kövessük el a bűnt.* A János 8,11-ben Jézus, miután megbocsátott a házasságtörő asszonynak, ezt mondja neki: *„Menj el, és mostantól fogva többé ne vétkezz!”*

A fejezetünk elején olvasható ígék mindannyiunkat arra figyelmeztetnek, hogy meg kell bocsátanunk, de ezen túlmenően az is felelősségünk és kötelességünk, hogy helyreigazítsunk dolgokat, hogy intsük és segítsük a másikat bűneinek elhagyásában.

A gyülekezet fegyelmező szerepe

A Máté 18-ban egy olyan lelki testvéréről olvashatunk, aki bűnben él, és nem hajlandó visszafordulni a rossz útról. Ilyen esetben is meg kell bocsátanunk az illetőnek. Mivel azonban a gyülekezetnek nem szabad tolerálnia a bűnös magatartást, szükség van az intésre és a nevelésre. Ha minden ez irányú kísérlet ellenállásba ütközne és elutasításra találna ennél a testvérnél, akkor a gyülekezetnek utoljára a következő nevelési módszert szabad és kell is alkalmaznia: az illető kizárása a hívők bensőséges közösségéből, illetőleg megfosztása a munkatársi feladatoktól (a gyülekezet tagjai ezentúl úgy tekintenek rá, mintha „pogány” vagy „vámszedő” volna). Ennek a drasztikus eljárásnak az a célja, hogy az illető lelkiismeretében „tüskét” okozzon, amely azután visszatérésre indíthatja őt.

A Biblia oldaláról nézve a gyülekezet fegyelmező rendszabályai sem szolgálhatnak soha elégtételre vagy megtorlásra, hanem csakis nevelésre, hogy a bűnös ezáltal megtérjen útvjáról.

A bűnös magatartást semmiképpen sem szabad támogatni

Egy lelki testvérem számolt be egyszer alábbi személyes tapasztalatáról, amely különösen is jól szemlélteti az itt tárgyalt alapelveket.

Az egyik német egyetemen néhány hívő oly módon próbálta megismertetni az evangélium üzenetét a hallgatókkal, hogy felállítottak egy könyvasztalt. Az egyetemen

azonban más csoportok is voltak, akik terjeszteni kívánták eszméiket: többek között antropozófusok, környezetvédők, manciák.

Mindig az a csoport tudta a legkedvezőbb helyen felállítani könyvasztalát, amelyik reggelente elsőként érkezett. Egy reggel megint a fegyelmezett hívők csoportja állította fel először az asztalt. Röviddel ezután

megjelentek a marxisták. Vezetőjük odafordult a hívők vezetőjéhez:

- Helló! Átadnátok nekünk a helyeteket? A hívő így válaszolt:

- Nem, sajnos nem adhatjuk át.

- De hát ti keresztények vagytok, én pedig udvariasan megkértelek titeket, tehát *át kell* engednetek a könyvasztalotokat!

Mire a hívő:

- Tudod, te nagyon szimpatikus vagy, ezért szívesen átengedném neked az asztalunkat. De mi keresztények vagyunk, és az evangélium örömeit terjesztjük, míg ti istentelen irodalmat. Ha átengedném nektek ezt a helyet, akkor ezzel támogatnám az istentelen irodalom terjedését. Márpedig, éppen mert keresztény vagyok, ezt nem tehetem...

Ezt követően a hívő és a marxista között barátságos és nagyon jó beszélgetés alakult ki.

Kedves Olvasó, megértted ezt az alapelvet? Éppen azért, mert keresztények vagyunk, nem szabad támogatnunk bűnös utakat, sőt inkább segítenünk kell másoknak is abban, hogy el tudják hagyni azokat.

Idézzük fel még egyszer azt a példát, amit könyvünk első fejezetében említettünk: egy hívő ember megtudja, hogy az apósa igaztalan vádakat terjeszt róla. Ennek a hívőnek most mindenekeelőtt az a dolga - amint azt részletesen is kifejtettük -, hogy megbocsásson az apósának. Ezt követően azonban kötelessége segíteni, hogy apósa megszabadulhasson a rágalmozás bűnétől. Tehát ahelyett, hogy hallgatna, kérdőre vonja az apósát. *„Ha hallgat rád ,megnyerted atyádfiát. Ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egy vagy két embert...”* stb., ahogyan azt a Máté 18-ban olvastuk.

Itt is érvényes, hogy *kötelességem* először megbocsátani, hogy ezzel *az én* problémám meg legyen oldva. Utána, de csakis utána, foglalkozhatom a másik féllel.

Jézus Krisztus a következő példával világítja meg ezt a tényállást:

„Miért nézed a szálkát atyádfia szemében, a magad szemében pedig miért nem veszed észre még a gerendát sem? Vagy hogyan mondhatsz akkor atyádfiának: Hadd vegyem ki szemedből a szálkát! - mikor a magad szemében ott a gerenda. Képmutató, vedd ki előbb saját szemedből a gerendát, és akkor majd jól fogsz látni ahhoz, hogy kivehesd atyádfia szeméből a szálkát” (Máté 7,3-5).

Ameddig *én* meg nem bocsátok, addig a szememben ott van a kibékíthetlenség vagy a bosszúvágy gerendája. Ezt a gerendát kell először eltávolítanom, és csak ezután szabad - ha egyáltalán szükséges ez - a testvérem szemében lévő szálkával foglalkoznom. Miért az a megjegyzés, hogy *„ha egyáltalán szükséges”*? Mert a hallgatásommal nem minden esetben támogatok bűnös utakat. Sokszor ugyanis a bántás vagy sértés

egyszerű félreértésből vagy éretlenségből fakad. (Például, ha egy hívő emberben e téren még nem fejlődött ki kellő fogékonyság, akaratlanul is megbánthat másokat.) Bizonyára nem helyes minden ilyen „kicsiség” esetén azt gondolni, hogy szóvá kell tenni, ki kell igazítani és meg kell inteni a másikat. Sokszor ahhoz, hogy tiszta légkört teremtsünk, elegendő, ha a szívünkben kimondjuk a bocsánatot. Máskor esetleg megértem, hogy beszélnem kell a másikkal, ha segíteni szeretnék neki. Mindenesetre úgy kell a szemébe eltávolítanom a szálkát, hogy az valóban *segítség* legyen a számára, és *szeretetből* fakadjon. Mivel a legjobbat akarom neki, ezért ezt vagy azt szóba hozom, hogy ezzel segítsek elszakadnia attól a bizonyos dologtól. Vagy azzal, hogy megintem, világossá szeretném tenni előtte, hogy rossz úton jár.

Ha viszont *előzőleg* nem bocsátottam meg, akkor nem inteni fogok, hanem az agressziómat vezetem le ily módon, a szavaim pedig magukon fogják viselni annak a bélyegét, hogy elégtételre és megtorlásra vágyom. Így soha nem fogok tudni segíteni a másikkal. Ha valakit figyelmeztetek arra, hogy bűnt követett el vagy megbántott, anélkül hogy (a szívemben) előzőleg megbocsátottam volna neki, akkor ez azt jelenti, hogy már nem a legjobbat akarom neki, azaz nem szeretem őt. Ennek a magatartásnak az önzés az alapja.

Megbocsátás a házasságban

Ha kimondjuk, hogy „Kérlek, bocsáss meg!”, ez több, mintha csak azt mondanánk: „Kérlek, ne haragudj!” vagy „Sajnálom!”.

A bocsánatkérés azon a tényen alapszik, hogy vétkeztem, hogy bűnt követtem el, és szükségem van bocsánatra.

Elnézést akkor kérek, ha olyasvalamit követtem el, amiért nem vállalom a teljes felelősséget, ami a részemről talán nem is volt szándékos, és amivel kapcsolatban megértést várok.

A „sajnálom” szó a saját érzelmeimről tájékoztatja a másikat, ez azonban azt is jelentheti: „Sajnálom, hogy ennyire megbántva érzed magad – pedig én csak jót akartam.” Egy viszály akkor is sajnálatot válthat ki valakiből, ha közben nem ismeri fel, hogy ő maga volt annak okozója, és ha nem vállalja a vétkes fél szerepét.

Rendkívül fontos, hogy elhangozzon a „Kérlek, bocsáss meg!”, mert ez a mondat meghozza a maga gyümölcsét, ahogyan más emberi kapcsolatok esetében, úgy a házasságban is. Mi nagyon sokszor úgy gondoljuk, hogy helytelen viselkedésünket majd „benövi a fű”, idővel feledésbe merül. A rossz érzés és a tisztázatlan bűn azonban megmarad. Vajon mi mikor mondtuk utójára a házastársunknak: „Bocsáss meg, drágám!” Ritkán ejtjük ki a szánkon ezt a mondatot? Ha igen, akkor ez egészen biztosan nem azért van, mert tökéletesek vagyunk, sokkal inkább azért, mert hályog van a szemünkön, vakok vagyunk, és nem járunk a világosságban. „*Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűnünk, önmagunkat csaljuk meg, és nincs meg bennünk az igazság*” (1 János 1,8).

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk azokat a kis tüskéket, amelyeket helytelen viselkedésünkkel szúrunk a másikba (és amelyek gyakran nagyobbak, mint ahogy mi azt gondolnánk).

– A feleség dühös, mert a férje megint későn jött haza, a férfi pedig harapós megjegyzéssel viszonzza a szemrehányásokat (ahelyett hogy szelíden válaszolna).

– A feleség valami miatt kineveti a férjét, amivel mélyen megbántja, és arra indítja őt, hogy legközelebb megvonjon tőle egy bókot (vagy egy virágcsokrot).

– Nem adódik-e a házasság mindennapjai során számtalan olyan helyzet, amikor vétkezünk, amikor nem Isten mércéje szerint cselekszünk?

Éppen ezért olyan fontos, hogy bocsánatot kérjünk egymástól. Az embert bizonyos értelemben az is megkülönbözteti más élőlényektől, hogy tud vétkezni. Ez a szabadság következménye. Az állatok nem vétkezhetnek, mert nincs szabad akaratuk.

Mire kell ügyelni a megbocsátásnál?

Megbocsátani annyit jelent: *többé nem foglalkozom a dologgal*. Tehát nem beszélek róla, nem gondolok rá. Ezért a megbocsátás együtt jár a hallgatással: nem csak a kívülállóknak nem mondok semmit, hanem magának a vétkes személynek sem. (Jegyezzük meg itt érdekességképpen, hogy ha beszélünk egy másik ember vétkéről, akkor ezzel egész egyszerűen bosszút állunk rajta.) A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a házastársam helytelen viselkedését soha egyetlen későbbi szituációban sem említem többé. Aki minden adódó alkalommal társa szemére veti annak bűnét, vagy akár csak lopva ráirányítja a figyelmet a másik vétkére, az engesztelhetetlen. Ezt a lelkiületet pedig Isten olyan bűnnek ítéli, amely súlyos következményekkel jár.

Ha megbocsátunk a másik embernek, akkor azt is tudnunk kell, hogy *mit* bocsátunk meg. Rettenetesen tud fájni, amikor az egyik házaspár egyszer csak észreveszi, hogy az „Igen, megbocsátok neked” már csak egy elcsépelet szófordulat, amelynek semmiféle konkrét tárgya nincsen. Nagyfokú őszinteségre van itt szükség. Ha valamelyik fél egy nyílt beszélgetés után, amelyben tisztázták a dolgaikat, megkönnyebbülést érez, amiért a társa vétkesebbnek tartja magát, akkor ennek vajmi kevés köze van az igazi belátáshoz és a bibliai értelemben vett megbocsátáshoz.

A megbocsátást és a megbékélésre való készséget semmiképpen nem szabad teljesítményként vagy érdemként felfogni. Ez nem olyasmi, amire büszke lehet az ember, hiszen csak azon az alapon tudok megbocsátani a társamnak, hogy személyesen megtapasztaltam: Isten is megbocsátott nekem. És csakis ezen oknál fogva kérhetek

bocsánatot a házastársamtól. Előfordul ugyanis, hogy valaki hamis alázatból, nem őszintén kér bocsánatot, azzal az egyedüli céllal, hogy egyfajta mártírpozban tetszelegjen, amire azután még büszke is lehet.

Arra is gondolnunk kell, hogy még ha sor is kerül a kiengesztelődésre és a megbocsátásra, mindig lesznek olyan bűnök, amelyeket *nem ismerünk fel*. Csak Isten látja a szívünk mélységeit. Sok olyan dolog van, amit mi nem is látunk bűnnek, pedig Isten előtt annak minősül. Hogyha azt, amit Isten felszínre hozott, és megláttatott velünk, rendezzük, akkor azt is mind letehetjük előtte, amit még nem ismertünk fel. Isten azért adja nekünk ezt a „mozgásszabadságot”, hogy növekedhessünk *bűneink ismeretében*.

Kedves Olvasó, Te is bocsáss meg a társadnak minden olyan dolgot, amit ő még nem lát bűnnek. Éljen annak tudatában, hogy sokszor Te is vétkezel házastársad ellen, anélkül hogy ezt világosan felismernéd. Ezért tehát minden házaspárnak a Biblia szerinti, teljes körű és tökéletes megbocsátásra kellene törekednie.

Megbocsátás és gyermeknevelés

A gyermeknevelés területén még világosabban megérthetjük a Biblia szerinti megbocsátás elvét és fontosságát. Tegyük fel, hogy a kisfiunk előszeretettel játszik fodrászostit a szobanövényekkel. Időközben már tudja, hogy ez nem helyénvaló, és hogy kapni fog, ha ollóval a kezében elindul „megnyírni” a növényeket. Egy nap mégis újra rajtakapjuk őt, amint éppen nyúl az olló után...

Ez természetesen nagyon bosszant bennünket. Helytelen lenne azonban, ha most azért, mert haragszunk a gyermekre, mintegy megtorlásul a kezére csapnánk. A gyermek ugyanis az ezzel járó fájdalmat – helyesen – bosszúnak értékelné a részünkről. Ugyanígy az is helytelen volna, ha szemet hunynánk a dolog fölött, és elmaradna a beígért büntetés.

Ebben az esetben az a helyes magatartás, ha szívünkben először is megbocsátunk a kisfiunknak, utána pedig úgy büntetjük meg, hogy elmagyarázzuk neki: erre most azért van szükség, hogy jobban meg tudja jegyezni, mit nem szabad megtennie. Ha így járunk el, akkor a fenyítést követően karjainkba zárhatjuk a gyermeket, hogy érezze: szeretjük őt, és mindenfajta nevelési módszer csakis a javát szolgálja.

Ha azért büntetünk, mert dühösek vagyunk, csalódtunk a gyermekben, vagy haragszunk rá, akkor ez egy alapvetően rossz és bűnös eljárás. Ilyenkor ne is hivatkozzunk azokra az igehelyekre, amelyek a fenyítés szükségességéről beszélnek. Ha a gyermeknevelés során ilyen súlyos módszert alkalmazunk, mint a fenyítés, akkor az legyen megalapozott, fakadjon abból a lelkiületből, amely a legjobbat akarja gyermeknek. Mégis milyen gyakran áll fenn annak veszélye, hogy fenyítéssel toroljuk meg az engedetlenséget, vagy így szerezzünk érte elégtételt.

Megbocsátás és kiengesztelődés

Az előzőek során mindenki számára világossá válhatott, hogy a megbocsátás és a kiengesztelődés vagy megbékélés két különböző dolog. Én a magam részéről *bármely helyzetben* megbocsáthatok – és ez kötelességem is. Függetlenül a másik fél magatartásától arra az álláspontra helyezkedhetem, hogy kész vagyok megbocsátani. A kiengesztelődés viszont csak akkor lehetséges, ha a másik el is fogadja a bocsánatomat.

Isten felkínálja nekünk bocsánatát: Jézus mindent elvégzett, mindenért eleget tett. Ebben a bocsánatban azonban az ember nem részesül automatikusan. Először *meg kell békülnie Istennel*. Ez pedig csak akkor történik meg, ha személyesen igénybe veszi a maga számára Isten felkínált bocsánatát.

Előfordulhat, hogy szívemben kimondtam a bocsánatot a másik felé, ő viszont megmarad a bűn állapotában, és ezzel vétkezik ellenem. Ebben a helyzetben lemondhatok a bosszúról, elégtételről és megtorlásról, de nem tehetek úgy, mintha megtörtént volna a kiengesztelődés. Ez utóbbi csak akkor következik be, ha a másik beismeri és elhagyja bűnét. Ugyanakkor a kiengesztelődés hiánya nem jogosíthat fel arra, hogy emiatt nem gyakorolok bocsánatot. Meg *kell* bocsánatom a másíknak - ez az én felelősségem. A kiengesztelődés akkor következik be, ha a vétkes fél elfogadja a bocsánatot - ez azonban az ő felelőssége, nem az enyém.

Érdekes, hogy ott, ahol az Újtestamentum felszólít bennünket a megbocsátásra (függetlenül attól, hogyan reagál erre a másik fél), a görög „charizomai” szó áll (pl. Efézus 4,32 vagy Kolossé 3,13). A Kolossé 2,13-14-ben pedig, ahol a Golgota hegyén lezajlott nagy jelentőségű történekekről ír az Ige, amikor is Jézus „eltörölte a követelésével minket terhelő adóslevelet... odaszegezve a keresztfára” (függetlenül attól, hogyan reagálunk mi erre), ugyancsak a „charizomai” szó áll a „*megbocsátva nekünk minden vétküncet*” kifejezésben.

Nem így azokon a helyeken, ahol olyan emberekről olvashatunk, akik Isten bocsánátát személyesen elfogadták. A Róma 5,11-ben Pál a megbékélés ajándékában részesülőkre a „katallagae” szót használja. Éppen ez a missziói munka célja: felszólítani az embereket arra, hogy személyesen fogadják el Istentől bűneik bocsánátát, tehát engedjék, hogy részesítse őket Isten a vele való megbékélés ajándékában. Ugyanígy a 2 Korinthus 5,18, ahol a békéltetés szolgálatáról van szó, szintén a „katallagae” szó áll, nem pedig a „charizomai”.

Ez gyakorlatilag a következőt jelenti: A megbocsátás bármikor lehetséges (az Efézus 4,32 ezt meg is parancsolja). Ahol azonban példának okáért a megszakadt házassági közösség helyreállításáról van szó, ott nem elegendő az egyoldalú megbocsátás, hanem megbékélésre van szükség: mindkét félnek kölcsönösen igénybe kell vennie a maga számára a másik bocsánátát. Ezért az 1 Korinthus 7,11 nem a bocsánatot (charizomai) nevezi meg annak feltételeként, hogy helyre lehessen állítani a megszakadt házastársi közösséget, hanem a megbékélést (katallagae).

Ezt a kétféle szempontot a gyakorlatban is külön kell választani, nehogy abba a hibába essünk, hogy olyan esetben tagadjuk meg a bocsánatot, amikor meg kellene adnunk, vagy esetleg éppen ott nem tartjuk fontosnak a megbékélést, ahol pedig erre lenne szükség.

„Saját magamnak se tudok megbocsátani...”

Aki azonosul ezzel a kijelentéssel, az természetesen másokkal szemben sem fogja tudni biblikus módon gyakorolni a megbocsátást.

Ha valaki azt állítja, hogy nem tud megbocsátani magának, ezzel tulajdonképpen azt juttatja kifejezésre, hogy szívesen megbocsátana ugyan saját magának, de az ő bűne olyan rendkívülien nagy, hogy:

- a) azt a saját személyével nem is tudja összeegyeztetni; vagy
- b) először garanciát kellene vállalnia arra, hogy soha többé nem követi el; v.
- c) Jézus tökéletes áldozata nem elégséges rá.

Az utolsó pont esetében az illetőnek csupán azt a kérdést kell tisztáznia magában, bízik-e abban, hogy Isten nem hazudik. A Biblia rámutat, hogy nincs egyetlen olyan bűn sem, amelyért Jézus Krisztus ne halt volna meg. Ő MINDENÉRT megfizetett, MINDENÉRT megbűnhődött. Ezért Isten annak az embernek, aki megvallja Neki vétkét, MINDENT megbocsát, és megtisztítja őt MINDEN gonoszságtól (vö. 1 János 1,9). Istennek erre az ígéretére rá szabad és rá kell hagyatkoznom.

Az első két indoknál viszont másfajta problémáról van szó, ez pedig az illető önmagáról alkotott hamis értékítélete. Még nem ismerte fel, hogy a velejéig romlott a szíve. Ezért a kudarcát úgy próbálja beállítani, mintha az teljesen idegen lenne tőle; ezért nem akar az Úrhoz úgy jönni, mint egy egyszerű bűnös, mint egy erejét vesztett koldus, hogy megvallja Neki bűnét, elismerje önmaga kudarcát, és megragadja a felkínált bocsánatot. Ez a bűnös cserébe kínálni szeretne valamit: egy ígéretet, hogy összeszedi magát; garanciát arra, hogy a jövőben jól fog viselkedni. Aki viszont felismerte, hogy „*énbennem, vagyis a testemben nem lakik jó*” (Róma 7,18), az tudja, hogy minden gonosztetre képes, ha függetleníti magát Istentől. Isten a szívünk mélyéig ismer bennünket. Egy mégoly undorító bűnünk sem okozhat Neki meglepetést. Ezért először meg kell és meg szabad látnunk saját tehetetlenségünket, bűnösségünket és romlottságunkat, és be kell és be szabad azt ismernünk Isten és önmagunk előtt, hogy azután annál nagyobb hálával és örömmel vehessük igénybe önmagunk számára Isten meg nem érdemelt szeretetét, amellyel megkegyelmezett és megbocsátott nekünk.

Aki vallásos önhittségében azt gondolja, hogy képes önmagától megváltozni és Istennek tetsző életet élni, az személyes kudarcait vagy kénytelen lesz elfojtani, vagy pedig kétségbe fog esni miattuk. Az ilyen ember ösztönösen elutasít minden meg nem érdemelt ajándékot (így Isten kegyelmét és bocsánátát). Ilyenkor először is *a gondolkodásnak* kell megváltoznia, hogy azután üres kezünket kinyújthassuk a jóságos és szerető Isten felé.

„Mivel tehát nagy főpapunk van, aki áthatolt az egeken, Jézus, az Isten Fia, ragaszkodjunk hitvallásunkhoz. Mert nem olyan főpapunk van, aki ne tudna megindulni erőtlenségünkön, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben, kivéve a bűnt. Járuljunk tehát bizalommal a kegyelem trónusához, hogy irgalmat nyerjünk, és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk” (Zsidók 4,14-16).

Utószó

Amikor emberek vétkeznek egymás ellen, akkor lelkük mélyén valami összetörik bennük. Megszűnik az egymás iránti bizalom, megszakad a közösség. Nincs semmi, ami nagyobb kárt okozna társadalmunknak, mint a tönkrement emberi kapcsolatok és az engesztelhetetlenség.

A meg nem vallott bűnök, a soha el nem rendezett kapcsolatok súlyosan megterhelhetik az embert. Ez közismert tény. Ennek következtében pedig lelki, sőt testi betegségek léphetnek fel. De ha mindezt tudjuk, vajon ennek ellenére miért nem vagyunk képesek megbirkózni a bűn kérdésével? Miért nem vagyunk képesek megbocsátani egymásnak? Mi az oka a békétlenségnek, annak a keserűségnek és keménységnek, amely világszerte olyannyira jellemzi az emberi kapcsolatokat? Ez a kis könyv arra próbált rávilágítani, hogy a megbocsátás többet jelent egy négy szemközti, meghitt beszélgetésnél. Az emberek ellen elkövetett bűn egyúttal az ember Teremtője, *Isten ellen* is irányul. Ez a dolog lényege. A megbocsátás több, mint egyszerű felejtés vagy gyáva beletörődés. Amire szükség van, az a gyógyító megbocsátás, ahogyan azt Isten érti. Az egészséges emberi kapcsolatok feltétele az Istennel való bensőséges kapcsolat.

Az igazi megbocsátás újra helyreállítja a kapcsolatokat, ez azonban nem a köztem és a szomszédom, hanem a köztem és Isten közötti kapcsolatnál kezdődik. Ameddig köztem és Isten között nincs rendezve a probléma, nevezetesen az, hogy elutasítom Őt, és saját hibámból távol élek Tőle, addig arra sem leszek képes, hogy a felebarátomnak igazán megbocsássak. Ameddig nem fogadom el Isten bocsánatát, nem hiszek az Ő Fiában, aki helyettem meghalt a bűneimért, hogy újra személyes kapcsolatba kerülhessek a Magasságossal, és nem bízom az Ő Igéjében, addig nem lesz erőm rá, hogy a másíknak megbocsássak.

Aki viszont elfogadja Isten bocsánatát, és ezáltal újra közösségre lép Vele, az előtt új távlatok nyílnak meg. Az Istentől kapott bocsánat nem az érzelmeken múlik. Egyedül a bizalom és az engedelmesség az alapja. Éppen ez a forradalmian új abban, amit a Biblia a bocsánatról tanít. Isten meg *akart* bocsátani az embernek. Az volt az akarata, hogy már akkor megbocsásson nekünk, amikor ellenségei voltunk (vö. Róma 5,8-11) - előre, feltétel nélkül, igaz szeretetből. Az isteni megbocsátás teszi lehetővé a hívő ember számára, hogy ugyanezen elv szerint bocsásson meg felebarátjának: előre, feltétel nélkül, Isten és az emberek iránti szeretetből.

Jézus Krisztus kigúnyolva, leköpdösve, megkínózva függött a kereszten. Utolsó erejével így kiáltott: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.” A megkínzott imádkozik a kínzóíért! A Megfeszített példát szolgáltat mindenfajta megbocsátásra. Végző soron csak nála találunk igazi szeretetet, igazi megbocsátást. A Jézus Krisztusban való hit életünk alapelvevé teszi a gyógyító megbocsátást.

„Minden keserűség, indulat, harag, kiabálás és istenkáromlás legyen távol tőletek minden gonosszággal együtt. Viszont legyetek egymáshoz jószágosak, irgalmasak, bocsássatok meg egymásnak, ahogyan Isten is megbocsátott nektek a Krisztusban” (Efézus 4,31-32).

Rolf Höneisen